

Instytut Badawczy Leśnictwa

Dokumentacja urzędzeniowa w odniesieniu do lasów prywatnych

Jan Lach, Biuro Urządzania i Geodezji Leśnej, Oddział w Krakowie

jan.lach@krakow.buligl.pl

Zawartość prezentacji

- 1. Skąd wynika potrzeba inwentaryzowania lasów?**
- 2. Jakie obowiązki spoczywają na właścicielach lasu?**
- 3. Jakie są rodzaje dokumentacji urzędniowej?**
- 4. Co jest wynikiem prac urzędniowych, jak czytać dokumentację?**
- 5. Problemy z dokumentacją urzędniową z perspektywy właścicieli lasów prywatnych.**

USTAWA O LASACH z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 530)

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową;

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do lasów, bez względu na formę ich własności.

Art. 3. Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony:
 - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków;

USTAWA O LASACH z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 530)

Art. 3. Lasem w rozumieniu ustawy jest grunt:

- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Art. 5. 1. Nadzór nad gospodarką leśną sprawują:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska – w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa;
- 2) starosta – w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

USTAWA O LASACH z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 530)

(Art. 6.) (definicje ustawowe)

1. gospodarka leśna - działalność leśną w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania - z wyjątkiem skupu - drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu;

1a) trwale zrównoważona gospodarka leśna - działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów;

2) właściciel lasu - osobę fizyczną lub prawną będącą właścicielem albo użytkownikiem wieczystym lasu oraz osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będącą posiadaczem samoistnym, użytkownikiem, zarządcą lub dzierżawcą lasu;

4) plan urządzenia lasu - podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej;

7) uproszczony plan urządzenia lasu - plan opracowywany dla lasu o obszarze co najmniej 10 ha, stanowiącego zwarty kompleks leśny, zawierający skrócony opis lasu i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz podstawowe zadania dotyczące gospodarki leśnej;

USTAWA O LASACH z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 530)

(Art. 7.) (funkcje lasów)

1. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu, z uwzględnieniem w szczególności następujących celów:

- 1) zachowania lasów i korzystnego ich wpływu ...**
- 2) ochrony lasów ...**
- 3) ochrony gleb ... oraz o specjalnym znaczeniu społecznym ...**
- 4) ochrony wód ...**
- 5) produkcji ... drewna ...**

USTAWA O LASACH z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 530)

Art. 13. 1. Właściciele lasów są obowiązani do trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, a w szczególności do:

- 1) zachowania w lasach roślinności leśnej (upraw leśnych) oraz naturalnych bagien i torfowisk;
- 2) ponownego wprowadzania roślinności leśnej (upraw leśnych) w lasach w okresie do 5 lat od usunięcia drzewostanu;
- 3) pielęgnowania i ochrony lasu, w tym również ochrony przeciwpożarowej;
- 4) przebudowy drzewostanu, który nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej, zawartych w planie urządzenia lasu, uproszczonym planie urządzenia lasu lub decyzji, o której mowa w art. 19 ust. 3;
- 5) racjonalnego użytkowania lasu w sposób trwale zapewniający optymalną realizację wszystkich jego funkcji przez:
 - a) pozyskiwanie drewna w granicach nieprzekraczających możliwości produkcyjnych lasu,
 - b) pozyskiwanie surowców i produktów ubocznego użytkowania lasu w sposób zapewniający możliwość ich biologicznego odtwarzania, a także ochronę runa leśnego.

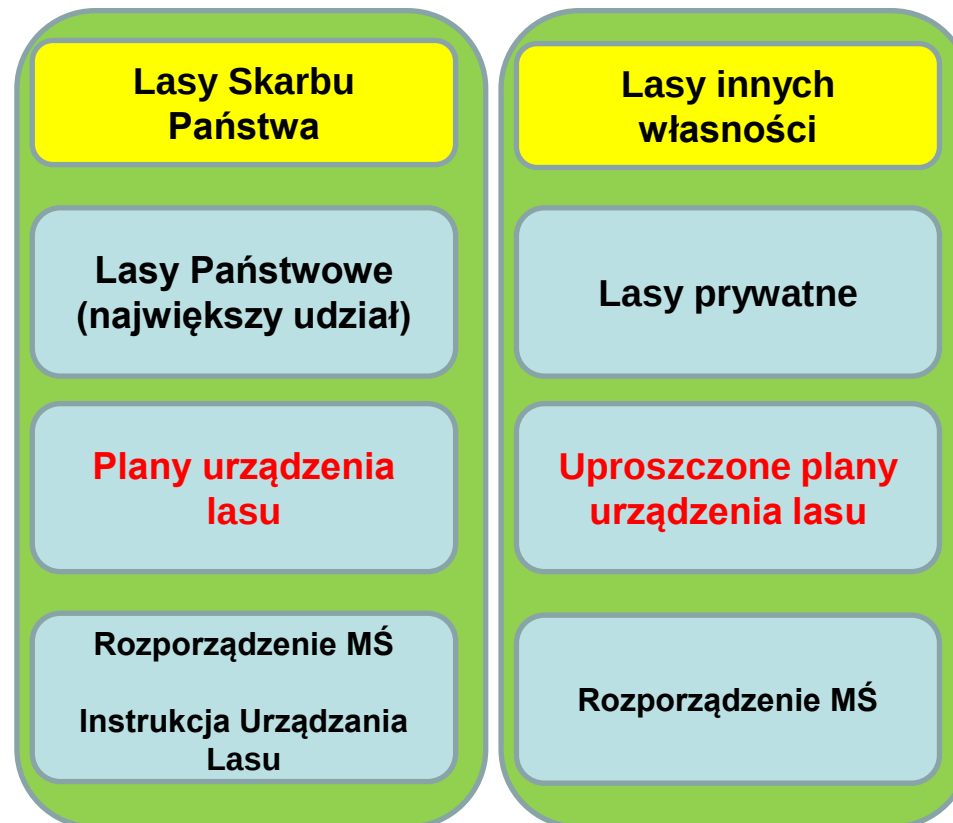

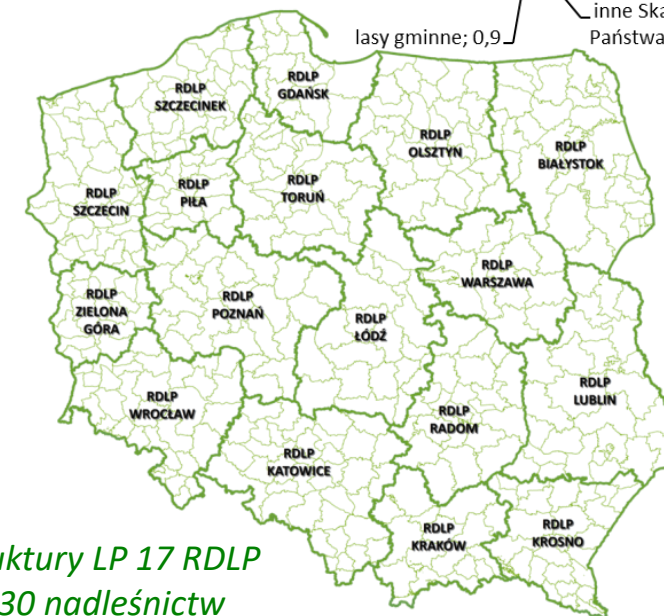
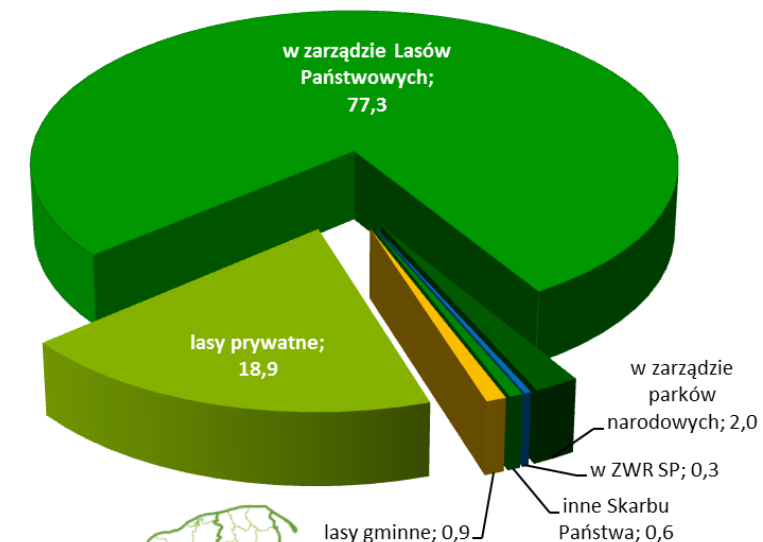
Plany urządzenia lasu w Polsce

Podstawą prowadzenia gospodarki leśnej w Polsce są plany urządzenia lasu (PUL). Wykonywane są na okres 10 lat*.

Lp.	Forma własności lasów	Miąższość [m³]
1	Lasy Państwowe	2 068 087 992
2	Parki narodowe	73 062 064
6	Lasy prywatne	477 933 269
Ogółem		2 678 345 605

Struktura własności lasów

Struktury LP 17 RDLP
430 nadleśnictw

* Inne zasady dotyczą parków narodowych.

Plany urządzenia lasu w Polsce

Lasy Skarbu Państwa

- plan urządzenia lasu
- zatwierdzany przez ministra ds. środowiska

Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa

- uproszczony plan urządzenia lasu (**UPUL**) (kompleksy > 10 ha), zatwierdzany przez starostę
- inwentaryzacja stanu lasu (kompleksy < 10 ha), decyzja starosty dotycząca zadań z zakresu gospodarki leśnej

- **PUL, UPUL, ISL** to dokumenty, będące podstawą pracy leśnika/podstawą prowadzenia gospodarki leśnej
- Opracowywany na okres 10 lat dla terytorialnie określonej jednostki administracyjno-gospodarczej (nadleśnictwa, wsi ...)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu

§ 1. 1. Przy sporządzaniu planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu uwzględnia się:

- 1) wymogi hodowli, ochrony, urządzania, ochrony przeciwpożarowej i użytkowania lasu;
- 2) wymogi ochrony przyrody i krajobrazu oraz ochrony różnorodności biologicznej;
- 3) potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 4) zasady prowadzenia gospodarki leśnej w lasach ochronnych;
- 5) planowany w aktach prawa miejscowego sposób zagospodarowania lasu i jego otoczenia;
- 6) potrzeby racjonalnego kształtowania i ochrony zasobów wodnych.

§ 3. Tryb sporządzania planu urządzenia lasu obejmuje przeprowadzenie czynności:

- 1) inwentaryzacyjnych;
- 2) analitycznych;
- 3) planistyczno-prognostycznych.

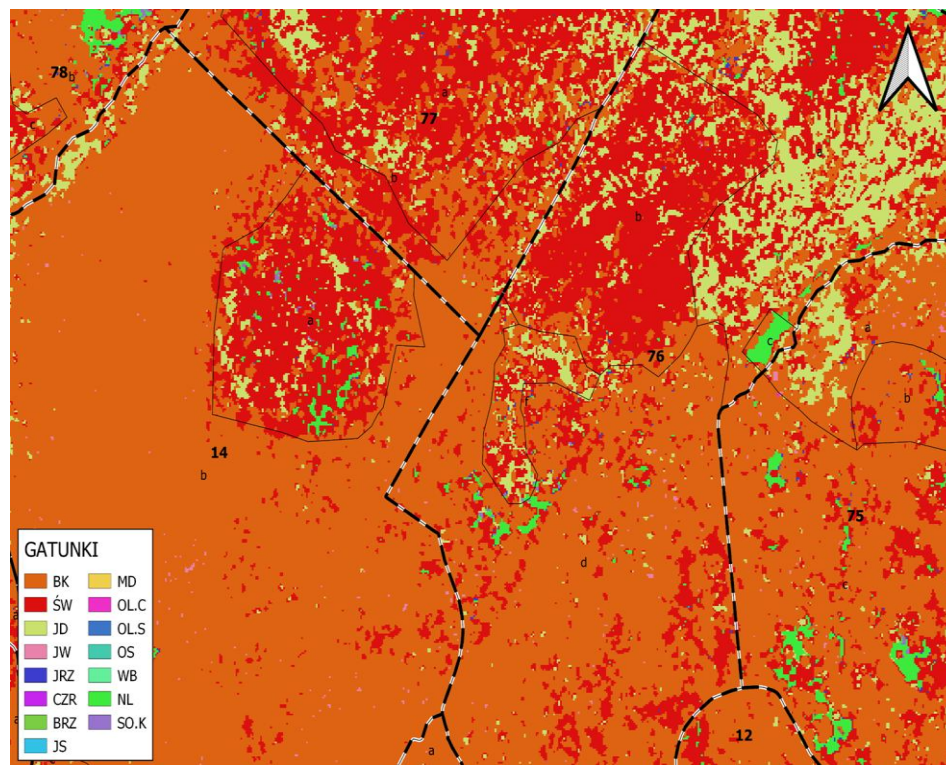
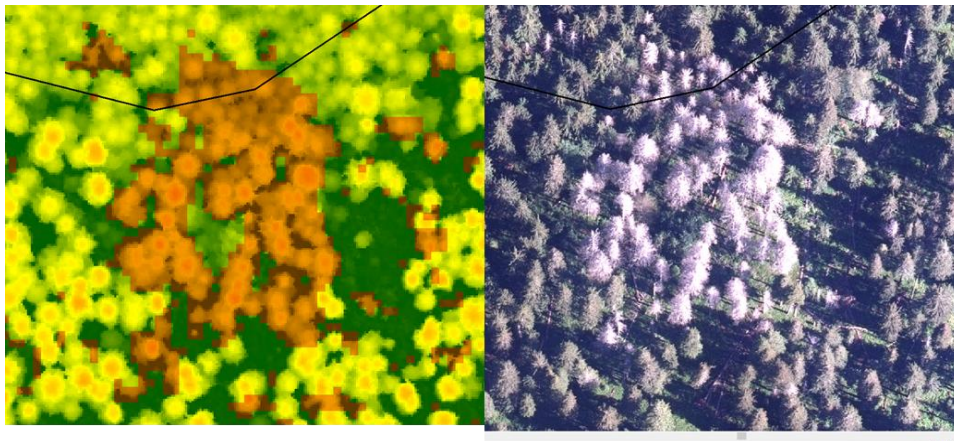

A z praktycznego punktu widzenia - w skrócie:

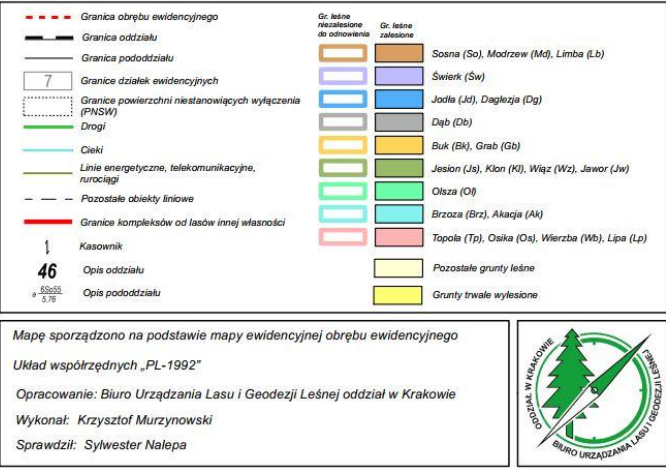
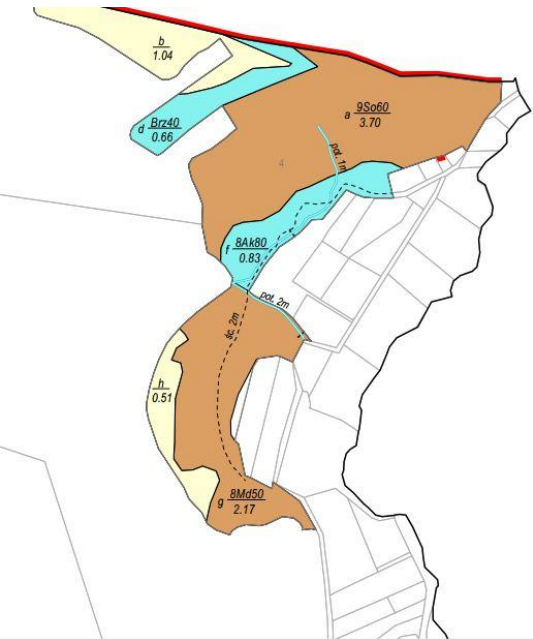
- Określa zadania gospodarcze z zakresu:
 - ❖ użytkowania - co, ile (m^3), jak i gdzie można wycinać
 - ❖ pielęgnowania – ile (ha), jak i gdzie trzeba pielęgnować
 - ❖ hodowli - co, ile (ha), jak, gdzie odnawiać
 - ❖ ochrony lasu, gospodarki łowieckiej, infrastruktury technicznej.
 - ❖ zadania z zakresu ochrony przyrody

**Na czym polegają prace inwentaryzacyjne?
Co jest wynikiem prac urządzeniowych?**

Skala: 1:10000
Wykonano: 1998 r. przez Biuro Urzędzeniowe

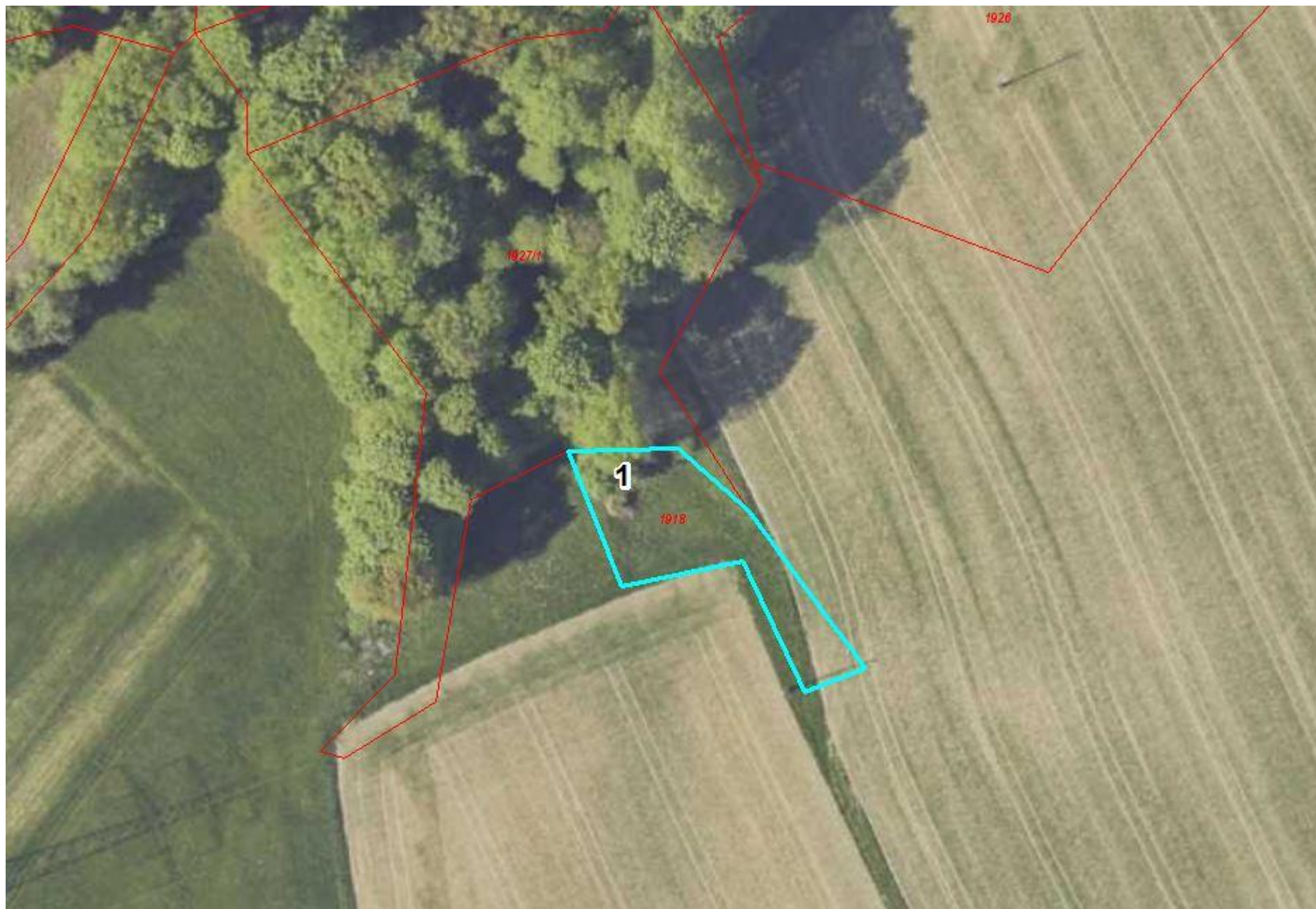

Oddz. Poddz.	Pow. [ha]	Opis taksacyjny	Elementy taksacyjne											Wskazania gospodarcze																				
			Warstwa	Gatunek	Udział	Wiek	Zadrzewienie	Pierśnica [cm]	Wysokość [m]	Bonitacja	Miażdżość		Przyrost bieżący na 1 ha [m3]	Planowane		Wykonane																		
											Na 1 ha [m3/ha]	Na całej pow. [m3]		Rodzaj wskazania	Pow [ha]	Miażdżość [m3]		Rodzaj zabiegu	Pow [ha]	Miażdżość [m3]														
																brutto	netto																	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21														
5-a	3,7000	RP: D-STAN, BP: DRZEW, S: LWYZŚW, TD: DB BK, ZW: UM, ZM: DKEP, INFO: Okopy z 1916 r., w cz.NE skałki, NR.REJ.: G.1	DRZEW	SO	9	60	1,0	25	21	I	350	1295	8,57	TP	3,7000	274	234																	
				MD	1	60																												
				BRZ	MJS	60																												
				AK	MJS	60																												
				ORZ.C	MJS	60																												
				JW	MJS	45																												
				DB.C	MJS	45																												
				KL	MJS	35																												
				LP	MJS	35																												
				AK	MJS	35																												
				CZR	MJS	35																												
				CZR	MJS	20																												
				PODR	JW	8							35			0,3					12													
				JW	2	20											7																	
			PODSZ	LSZ			0,6																											
				BEZ.C																														
				CZR																														
5-b	1,0400	RP: INNE WYL, BP: , S: LWYZŚW, TD: DB BK, INFO: Rola, NR.REJ.: G.1																																
5-c	0,9600	RP: D-STAN, BP: DRZEW, S: LWYZŚW, TD: DB BK, ZW: UM, ZM: DKEP, PMSW:1-w cz. E luka 0,04 ha, INFO: Luka - rola, NR.REJ.: G.1	DRZEW	DB	3	60	0,9	22	21	II	75	72	2,21	TP	0,9600	53	43																	
				SO	2	60		28	22	I	65	62	2,12																					
													1,59																					
				BRZ	3	45		22	20	I	70	67	1,53																					
													1,86																					
													1,79																					
				BK	1	70		32	25	I	35	34	0,86																					
													0,83																					
				DB	1	70		28	23	II	30	29	0,71																					
													0,68																					
				DB	PJD	45																												
				DB	MJS	90																												
				BK	MJS	45																												

Problemy z dokumentacją urzędniową:

Definicja lasu.... a użytek ewidencyjny Ls

Nie „Las” dla właściciela gruntu

Problemy z dokumentacją urzędniową:

- **Struktura własnościowa**
- **Przestrzenne parametry działek**

Rejestr działek leśnych i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz ich właścicieli
01-01-011-0001 - Gmina: gmina, Obręb ewidencyjny: obręb

Numer rejestru gruntów	Właściciel Adres Udział	Arkusz mapy	Numer działki	Wydzielenie	Rodzaj powierzchni	Gatunek panujący	Wiek	Bonitacja	Powierzchnia wydzielania w działce	Zapas	Wskazówka gospodarcza	Powierzchnia wskazówki gospodarczej	Pozyskanie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
G1	Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 2/8 Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 2/8 Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 1/8 Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 1/8 Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 1/8 Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 1/16 Nazwisko Imię Miejscowość ul. Dębowa1 Udział: 1/16	-	1/2	6y	D-STAN	Db	65	II	0,0200	4	TP	0,0200	
Razem	G1								0,0200	4			

|

Rejestr działek leśnych - współwłasności

Wyciąg z uproszczonego planu urządzenia lasu na lata 2015 do 2024

Właściciel: Nazwisko Imię
Adres zamieszkania: ul. Dębowa 1, Miejscowość
01-01-011-0001 Gmina: M. gmina, Obręb ewidencyjny: obręb

Numer działki	Arkusz mapy	Udział	Wydzielenie	Rodzaj powierzchni	Gatunek panujący	Wiek	Bonitacja	Powierzchnia wydzielenia w działce [ha]	Zapas [m3]	Wskazówka gospodarcza	Powierzchnia wskazówki gospodarczej [ha]	Pozyskanie [m3]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
264/5	-	1/3	1h	D-STAN	Gb	90	III	0,5450	114	TP	0,5450	7
Razem:								0,5450	114			7

Dla gruntów będących współwłasnością powierzchnia działki, powierzchnia wskazówki, zapas oraz pozyskanie nie są redukowane wielkością udziału współwłaścicieli

Starostwa uwzględniają udziały – nie zalegalizują drewna pozyskanego powyżej udziału

Możliwe rozwiązanie - deklaracja że się działa w porozumieniu z pozostałymi udziałowcami

duża ilość współwłaścicieli – rozdrobnienie własności -> współudziałowcy, kto może pozyskać drewno?

STAROSTA

Województwo : śląskie

Powiat :

Jednostka ewidencyjna :

Obręb :

Nr kancelaryjny :

WYPIS I WYRYS

I. WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW

z dnia: 21.12.2021

Jednostka rejestrowa : G.5925

Lp	Podmiot ewidencyjny	Charakter własności / władania	Udział
1	SYLWESTER	Własność	3191076/476280000
2	KAZIMIERZ	Własność	11754000/1260000000
3	MARCIN	Własność	1632500/1260000000
4	ANNA	Własność	13713000/1260000000
5	ADAM	Własność	12852000/1260000000
6	ADAM	Własność	3213000/1260000000
7	ANNA	Własność	3213000/1260000000

77	[REDACTED]	Własność	37170000/1260000000
78	[REDACTED]	Własność	4284000/1260000000
79	[REDACTED]	Własność	5713750/3780000000
80	[REDACTED]	Własność	3360000/1260000000
81	[REDACTED]	Własność	38038000/1260000000

Nr działki	Ark.	Położenie działki	Opis użytku	Oznaczenie użytków i konturów klasyfikac.	Pow. użytku [ha]	Pow. działki [ha]	Nr KW lub inny dokument własności
[REDACTED]	30	[REDACTED]	lasy	LsII	8.9166	14.8519	[REDACTED]
			lasy	LsIII	0.8594		
			lasy	LsIV	0.5959		
			grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	Lzr-PsVI	3.5886		
			nieużytki	N	0.0037		
			pastwiska trwale	PsVI	0.8877		
Id działki: [REDACTED]		Wartość gruntów:					

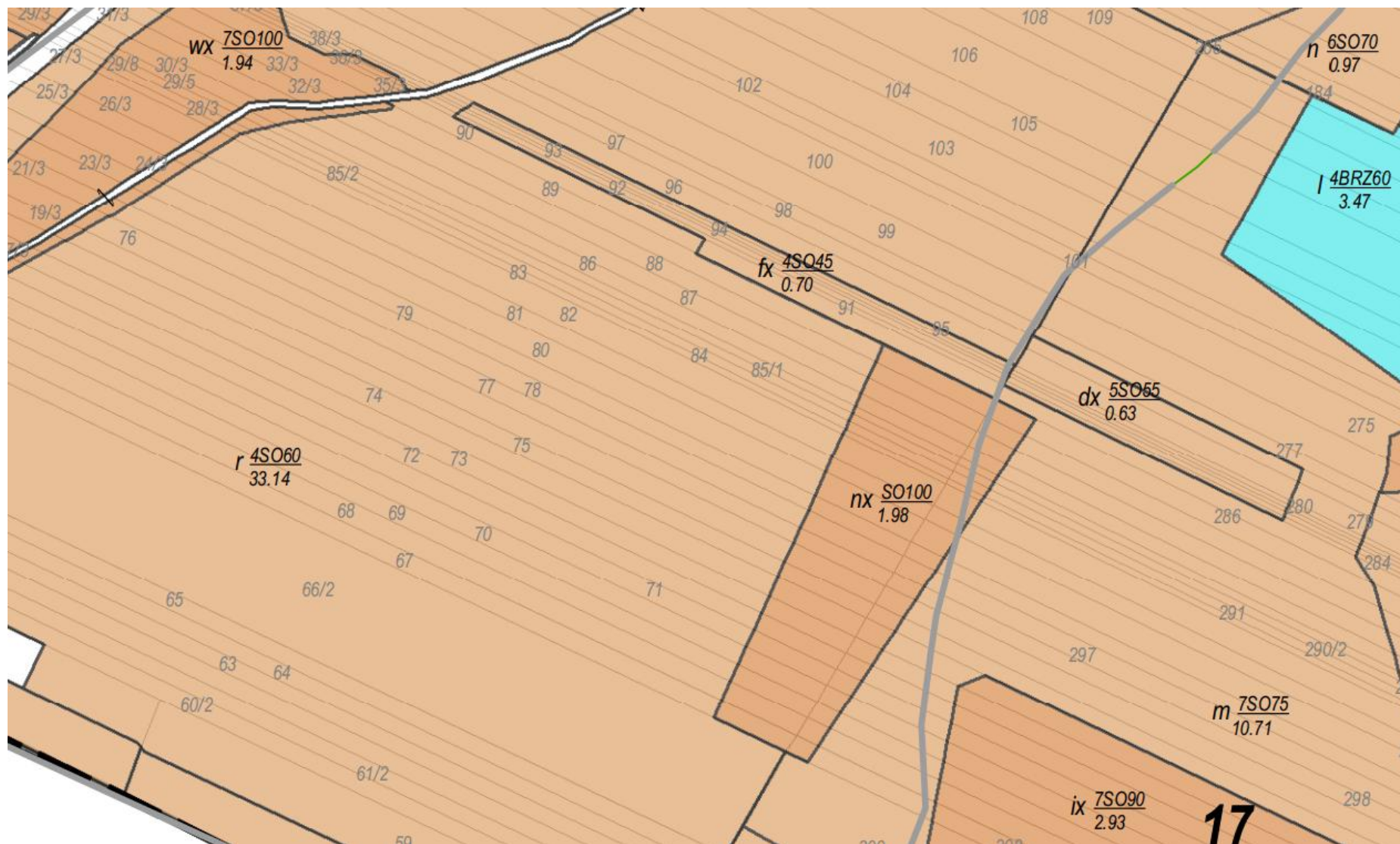
Rozdrobnienie kompleksów

- charakter zadrzewień, bardzo wąskie < 20 m
- nie spełniają kryterium pow.
- prowadzenie gospodarki leśnej praktycznie niemożliwe
- trwale wylesione

- problem lokalizacji działek w terenie
- problem niezgodności opisu taksacyjnego dla działki
- opis taksacyjny dla kompleksu – wydzielenia

Warto wiedzieć

Oddz. Poddz.	Pow. [ha]	Opis taksacyjny	Elementy taksacyjne									Wskazania gospodarcze								
		Warstwa	Gatunek	Udział	Wiek	Zadrzewienie	Pierśnica [cm]	Wysokość [m]	Bonitacja	Miaższność		Przyrost bieżący	Planowanie				Wykonanie			
										Na 1 ha [m3/ha]	Na całej pow. [m3]	Na 1 ha [m3]	Rodzaj wskazania	Pow [ha]	Miaższność [m3]		Rodzaj zabiegu	Pow [ha]	Miaższność [m3]	
												Na całej pow. [m3]			brutto	netto				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1-n	1,9516	RP:D-STAN, BP:DRZEW, S:LGŚW, TD:JW-BK, Zw:UM, Zm:GRP, pjd:BK,SO,JD,SW 110, JW,SO,SW 80, LP,KL,JS,GB 50, P:lsz, jrz, brz na 10%, PNSW:1-w cz. C kępa 0,10 ha Bk,Brz 20l. Bk,Brz 40l., Nr rej:G131	DRZEW	BK JW BRZ BK	3 2 3 2	50 50 80 80	0,8	21 21 31 30	22 23 26 27	I I I I	70 40 80 70 260	137 78 156 137 507	3,1 1,4 0,7 1,4 6,6/12,9	TP	1,9516	101	92			
			PODR	BK BK	5 5	10 15	0,1		1 3											
			NAL	BK	10	5	0,1													

Użytkowanie przedrębne:

- 2) etat cięć w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania przedrębnego, wynikający z potrzeb pielęgnacyjnych oraz stanu sanitarnego lasu, nieprzekraczający 20% miażdżości drzewostanu wskazanej w sporządzanym uproszczonym planie urzędzenia lasu;

Inne problemy które dotyczą lasów

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Aktywizacja kapitału społecznego właścicieli lasów prywatnych (rolników)

Projekt „Aktywizacja kapitału społecznego właścicieli lasów prywatnych (rolników)”,
finansowanego ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji i Nauki
w ramach Programu „Nauka dla Społeczeństwa”

Okres realizacji: 02.2024 – 02.2026, nr umowy NdS-II/SN/0274/2024/01

Partnerzy projektu